

Aftaletekst

Aftale om bedre ressourceforløb

December 2020

Forligspartierne bag reformen af førtidspension og fleksjob (S, V, RV, SF, K og LA) er enige om en række initiativer til justering af ressourceforløbsordningen, der skal skabe bedre ressourceforløb til gavn for landets udsatte borgere.

Ressourceforløb blev indført i 2013 med henblik på i højere grad at have fokus på den enkelte og dennes ressourcer. Borgeren og dennes arbejdsevne skal være i centrum, og det skal ske via en indsats, hvor der investeres i den enkelte via en tværfaglig indsats, der er tilpasset og målrettet den enkeltes behov.

Evalueringer af ressourceforløb har dog vist, at ressourceforløbsordningen på flere områder ikke lever op til intentionen. Forligspartierne er på den baggrund enige om, at der er behov for at justere ordningen.

Justeringen af ressourceforløb har også til formål at øge motivationen blandt borgere i ressourceforløb ved at sikre større fokus på, at borgeren opnår fodfæste på det ordinære arbejdsmarked og opnår lønnede timer, samt at der fremover etableres forløb, hvor borgerne ikke venter i unødigt lang tid på at få igangsat en indsats, der kan hjælpe dem videre.

Indsatsgaranti i ressourceforløb

Evalueringer af ressourceforløb og fokusrevisionen på området fra 2020 viser, at flere borgere i ressourceforløb ikke har modtaget en indsats efter 6 måneder. Forligspartierne er enige om, at borgerne har brug for en bedre indsats. Der indføres derfor en indsatsgaranti, som skal bidrage til at sikre borgere i ressourceforløb en tidlig og målrettet indsats, der hjælper dem videre, og som tager udgangspunkt i rehabiliteringsteamets indstilling. Intentionen er, at borgerens indsats igangsættes hurtigst muligt og senest inden for 6 måneder. Udgangspunktet er, at borgeren skal have en jobrettet indsats, evt. suppleret med øvrige relevante indsatser. Kommunen kan anvende anden aktør, hvis det vurderes relevant.

Er der efter 6 måneder i ressourceforløb ikke iværksat en beskæftigelsesindsats, social indsats eller kommunal sundhedsindsats, skal borgerens sag drøftes i rehabiliteringsteamet. Såfremt der ikke er sket væsentlige ændringer i borgerens situation, skal det på mødet i rehabiliteringsteamet alene drøftes, hvilke indsatser der skal igangsættes og hvornår, og der lægges en konkret plan for borgerens forløb.

Indsatsgarantien vil fremadrettet vedrøre nye forløb, men vil ved indfasningen også omfatte igangværende ressourceforløb, hvor der ikke er igangsat en indsats.

For at forebygge indholdsløse ressourceforløb etableres der en systematisk opgørelse, som skal synliggøre hvilken og hvor meget indsats, de enkelte kommuner giver målgruppen de første 6 måneder, ligesom det skal danne grundlag for afrapportering til forligskredsen. Opgørelsen vil samtidig vise, hvor stor en andel, som modtager en virksomhedsrettet indsats, men også øvrige beskæftigelsesindsatser og/eller understøttende social- og/eller sundhedsindsats. Målingen baserer sig på de eksisterende indberetninger af indsatser, som jobcenteret indberetter til borgerens Min Plan.

Gennem afrapportering til forligskredsen følges der op på, hvilken indsats, de enkelte kommuner giver personer i ressourceforløb. Når resultater om kommunernes indsats foreligger, mødes forligskredsen og drøfter, om resultaterne giver anledning til skærpede foranstaltninger over for de kommuner, der ikke giver borgere i ressourceforløb en indsats. Det forventes, at den første afrapportering kan præsenteres for forligskredsen i 1. kv. 2022.

Rehabiliteringsteamet har i dag ikke beslutningskompetence i forhold til at afgøre sager, men skal afgive indstilling til kommunen. På baggrund af rehabiliteringsteamets indstilling, træffer kommunen sin afgørelse. Hvis rehabiliteringsteamets indstilling ikke følges, skal sagen forelægges teamet på ny inden kommunen træffer afgørelse i sagen.

Forligspartierne er enige om, at mulighederne for at tildele rehabiliteringsteamet beslutningskompetence, skal drøftes i forbindelse med næste runde af den kritiske gennemgang af reformen.

Flere i virksomhedsrettede forløb

Borgere, der visiteres til ressourceforløb, får efter gældende regler en gennemgående og koordinerende sagsbehandler. Såfremt borgerne har brug for hjælp til at følge den aftalte indsats i ressourceforløbet, kan de tildeles en mentor.

Den koordinerende sagsbehandler er ansvarlig for, at indsatsen foregår som planlagt, og for at koordinere borgerens sag på tværs af sektorer, forvaltninger og lovgivningsområder, mens mentor har en støttefunktion i at bistå borgeren i at gennemføre indsatserne i ressourceforløbet.

Viden fra en række beskæftigelsesprojekter, herunder det kontrollerede forsøg Job First og projekt Bedre Ressourceforløb, peger på, at en virksomhedsrettet indsats suppleret med sociale og/eller sundhedsmæssige indsatser er afgørende for, at udsatte borgere kommer tættere på arbejdsmarkedet. Udgangspunktet for, at borgeren lykkes med at gennemføre et virksomhedsforløb og dermed komme tættere på arbejdsmarkedet, er, at der skabes et godt match mellem borger og virksomhed.

Forligspartierne er enige om, at der er behov for et større fokus på at hjælpe borgerne ud på arbejdsmarkedet i et ressourceforløb. Borgere skal have ret til at få hjælp til at deltage i virksomhedsrettede forløb. Borgere i ressourceforløb får derfor ret til en jobformidler, som skal have konkret viden om det lokale arbejdsmarked, og som skal

have en tæt og inddragende dialog med borgeren. Det er afgørende for, at jobformidleren kan hjælpe borgeren med at skabe et godt match med en virksomhed. Jobformidleren kan også understøtte, at borgeren fastholdes på en virksomhed, og på den måde sikre fremdrift i borgerens forløb, så borgeren på sigt kan komme i beskæftigelse.

Jobformidleren skal have konkret viden om det lokale arbejdsmarked og kunne varetage dialogen med virksomheder. Således skal jobformidleren supplere og arbejde tæt sammen med den koordinerende sagsbehandler, og have en særlig rolle i relation til den virksomhedsrettede indsats.

Retten til en jobformidler vil som udgangspunkt finde anvendelse i ressourceforløbsager, hvor rehabiliteringsteamet har indstillet til en virksomhedsrettet indsats.

Borgerens koordinerende sagsbehandler har fortsat ansvar for at koordinere borgerens sag på tværs af sektorer, forvaltninger og lovgivningsområder. Den koordinerende sagsbehandler skal sikre, at alle væsentlige aftaler mellem borger og jobformidler fremgår af Min plan. Sigtet er, at såvel borger som alle fagprofessionelle har fuld indsigt i retning og prioriteringer i borgerens forløb, samt at der kan følges systematisk op på borgerens forløb.

Tryghed i ressourceforløb – ret til sundhedsfaglig rådgivning

Et ressourceforløb og de tilbud, borgeren deltager i, må ikke forværre borgerens helbred. Forligspartierne er enige om, at borgere i ressourceforløb skal have *ret* til en sundhedskoordinator, som kan rådgive i forhold til, hvorvidt et beskæftigelsesrettet tilbud tager tilstrækkeligt hensyn til borgerens helbredsmæssige situation. Kommunerne har således pligt til at vejlede borgeren om retten til sundhedskoordinator samt at inddrage sundhedskoordinatoren efter borgerens ønske.

Sundhedskoordinatoren kan rådgive kommunen om mulighederne for at tilrettelægge det konkrete tilbud under hensyn til borgerens helbred og behov for skånehensyn.

Seniorer skal ikke tvinges i ressourceforløb

Forligspartierne er enige om, at borgere med under 6 år til pensionsalderen ikke skal tilkendes ressourceforløb, medmindre de selv ønsker det.

Det skal sikre, at ressourceforløb målrettes borgere, som vil have mest gavn af en langsigtet tværfaglig indsats for at udvikle arbejdsevnen. Aldersgrænsen svarer til aldersgrænsen ved ansøgning om seniorpension.

Kortere ressourceforløb og afklaringsgaranti

Forligskredsen er enige om, at den maksimale varighed af et ressourceforløb skal reduceres til 3 år mod 5 år i dag. Formålet er at fokusere forløbene og være med til at fremme en tidlig indsats.

Under 40 år

For borgere under 40 år skal arbejdsevnen fortsat søges udviklet gennem ét eller flere ressourceforløb af en varighed på maksimalt tre år per forløb. Det skal ses i lyset af

intentionen med reformen om, at borgere under 40 år i udgangspunktet ikke skal tilkendes førtidspension, men hjælpes videre, så de på sigt kan komme i arbejde eller uddannelse.

40 til 50 år

Forligskredsen ønsker, at reglerne for borgere mellem 40 og 50 år i højere grad afspejler, at personer i denne målgruppe kan have gavn af flere forløb med henblik på at udvikle deres arbejdsevne.

Personer mellem 40 og 50 år, for hvem det vurderes relevant, kan fremover bevilges ét eller flere ressourceforløb af en varighed på maksimalt tre år per forløb. Dog således at den samlede varighed i ressourceforløb ikke kan overstige 5 år, som i dag, med mindre borgeren selv ønsker det.

Over 50 år

Forligskredsen er enige om, at det er relevant at tage højde for, at borgere i ressourceforløb har et forskelligt arbejdsmarkedsperspektiv. Således kan borgere over 50 år fremadrettet få bevilget ét ressourceforløb af maksimalt 3 års varighed. Det skal fortsat være muligt at iværksætte flere forløb for borgere over 50 år, hvis borgeren selv ønsker det.

Med de generelt kortere ressourceforløb vil personer over 50 år, som ikke skal igennem gentagne ressourceforløb, reelt have fået en afklaringsgaranti, hvor der efter afslutningen af ressourceforløbet skal tages stilling til deres forsørgelsesgrundlag. Såfremt borgerens situation er forbedret i en sådan grad, at borgeren visiteres til konthjælp, skal der være fokus på job.

Forenkling af den økonomiske styring

Forligspartierne er enige om, at den statslige refusion af kommunernes udgifter til beskæftigelsesindsatsen i ressourceforløb afskaffes og dermed tilpasses den økonomiske styring på de fleste øvrige ydelsesområder.

En forenkling af den økonomiske styring på området vil understøtte, at indsatsen i ressourceforløb tilrettelægges efter den enkelte borgers behov frem for efter det nuværende økonomiske incitament til at vælge vejledning, opkvalificering og mentor. Dermed har kommunerne incitament til at give borgeren den indsats, der bedst hjælper borgeren i job eller uddannelse.

Fradrag for lønindtægter i ressourceforløbsydelsen

Forligskredsen er enige om at lempe fradraget for lønindkomst i ressourceforløbsydelsen. Fradraget på 30 pct. for indkomst under 14.965 kr. per måned. fjernes. For lønindkomst over dette niveau fradrages fortsat med 55 pct. Der vil således fremover kun være fradrag for lønindkomst på over 14.965 kr. Det skal være med til at øge motivationen for borgere i ressourceforløb til at have ordinære løntimer.

Analyse af pensions- og forsikringsydelse

Forligskredsen er enige om, at det er relevant at se nærmere på reglerne for fradrag for private forsikrings- og pensionsydelse i ressourceforløbsydelsen. Således igangsættes en analyse af, hvilke typer udbetalinger, der er tale om. Analysen har

til formål at beskrive samspillet mellem private forsikrings- og pensionsydelse og ressourceforløbsydelse under ressourceforløb, og skal bl.a. afdække, hvilke ordninger og typer af udbetalinger der udbetales til borgere i ressourceforløb, hvilke beløbsstørrelser der normalt er tale om, om der er tale om fx invaliditetsdækning, tabt arbejdsfortjeneste eller andre typer løbende udbetalinger.

Analysen skal danne grundlag for, at drøftelserne genoptages, når forligskredsen indleder forhandlingerne om den øvrige del af reformen af førtidspension og fleksjob.

Vejledning

Som opfølgning på de initiativer, der er en del af denne aftale, vil vejledningsmateriale om ressourceforløb blive opdateret. Herudover er forligskredsen enige om, at det er vigtigt, at der hele tiden er et opdateret vejledningsmateriale om praksis i ressourceforløb. Særligt er det vigtigt at sikre, at gode kommunale erfaringer – både hvad angår processer for etablering af ressourceforløb, og hvordan der kan arbejdes med at skabe gode virksomhedsrettede forløb – bringes i spil til gavn for alle kommuner.

Opfølgning på kommunernes indsats

Forligskredsen er enige om, at opfølgning på kommunernes indsats for borgere i ressourceforløb fortsat tager udgangspunkt i det skærpede tilsyn, der blev indført med Aftale om en forenklet beskæftigelsesindsats, som trådte i kraft 1. januar 2020.

Kommunernes indsats på ressourceforløbsområdet monitoreres fortsat på lige fod med den øvrige del af beskæftigelsesindsatsen.

De frihedsgrader, som kommunerne har fået med ny lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, indebærer, at de kommuner, der leverer gode resultater for borgerne, fortsat har frihed til at planlægge indsatsen, efter hvordan de vurderer, at det gavner den enkelte, mens de kommuner, som ikke lever op til målene, kan komme under skærpet tilsyn. I det skærpede tilsyn, følges der op på kommunernes beskæftigelsesindsats for alle målgrupper under ét. Som led heri indgår målinger af kommunernes opfyldelse af de resultat- og fokusbemålinger, der er fastsat. Målingerne fremgår offentligt på www.jobindsats.dk

Som supplement til det skærpede tilsyn etableres der med indførelsen af indsatsgarantien en særskilt opgørelse af kommunernes indsats for borgere i ressourceforløb. Opgørelsen vil fokusere på indsatsen i de første 6 måneder af forløbene jf. ovenstående afsnit "Indsatsgaranti i ressourceforløb".